

Pismeni ispit iz KVANTNE FIZIKE

(nastavnički smjerovi fizike, fizike-informatike i matematike-fizike)

14. srpnja 2015.

1. Pretpostavite da u pozitroniju postoji samo Coulombovo međudjelovanje, te da je nerelativistička aproksimacija dobra.
  - a) Kako dozvoljene energetske razine (E_n) pozitronija ovise o glavnom kvantnom broju n i samo jednoj jedinstvenoj konstanti K ? To jest, napišite formulu $E_n = f(n, K) = ?$
  - b) Ne morate izraziti tu konstantu K preko osnovnih prirodnih konstanti relevantnih za pozitronij, ali svakako napišite njenu numeričku vrijednost u elektron-voltima.
  - c) Može li pozitronij emitirati ili apsorbirati vidljivu svjetlost? Usporedi s vodikovim atomom, konkretno sa rubnim linijama Lymanove i Balmerove serije.
2. Ako elektron, mion i τ -lepton imaju kinetičku energiju
  - a) $T = 50$ eV b) $T = 200$ eVnađite njihove de Broglieove i Comptonove valne duljine. Također odredite Bohrove radijuse za vezana stanja čestica-antičestica prethodno navedenih leptona (e , μ , τ). (Pomoć: mion je 207, a τ -lepton 3477 puta masivniji od elektrona.)
3. Čestica mase m upada na jednodimenzionalnu pravokutnu barijeru visine V_0 . Ako je energija čestice $3V_0/2$ pronađi najmanju širinu barijere a_{min} za koju je koeficijent transmisije jednak 1.
4. Mjerenje na nekom kvantnom sistemu je našlo iznos impulsa vrtnje $L = 2.28 \cdot 10^{-15}$ eV-sec $= 3.653 \cdot 10^{-34}$ J-sec. (Uputa: prisjetite se oblika i raspona mogućih svojstvenih vrijednosti L^2 i L_z .)
  - a) Navedite sve moguće vrijednosti orbitalnih i azimutalnih kvantnih brojeva (l i m).

- b) Koje su rotacione energije moguće, i koliko iznose, ako taj kvantni sistem ima moment inercije veličine $I = 2.66 \cdot 10^{-47} \text{ kg}\cdot\text{m}^2$?
- c) Pretpostavimo da su s neisčezavajućom vjerojatnosti zastupljene jedino vrijednosti tih kvantnih brojeva koje su maksimalne po modulu (apsolutnoj vrijednosti). Pod pretpostavkom da su te vjerojatnosti iste, napišite kutno ovisnu valnu funkciju $\varphi(\theta, \phi)$ pomoću svojstvenih funkcija impulsa vrtnje. Konačno, normirajte $\varphi(\theta, \phi)$ na jedinicu.

Kornelija Passek-Kumerički